

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
ФАКУЛТЕТ „УПРАВЛЕНИЕ“
КАТЕДРА „УПРАВЛЕНИЕ И АДМИНИСТРАЦИЯ“

Приета от ФС (протокол №/ дата):

УТВЪРЖДАВАМ:

Приета от КС (протокол №/ дата):

Декан:

(проф. д-р Стоян Маринов)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛНИ СИСТЕМИ“;

ЗА СПЕЦ: „Публична администрация“; ОКС „бакалавър“

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 4; СЕМЕСТЪР: 8;

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 150 ч.; в т.ч. аудиторна 60 ч.

КРЕДИТИ: 5

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО(часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
т. ч.		
• ЛЕКЦИИ	30	2
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	90	-

Изготвили програмата:

1. ....
(проф. д-р Цвета Зафирова)

2. ....
(гл. ас. д-р Бончо Митев)

Ръководител катедра: .....
„Управление и администрация“ (доц. д-р Добрин Добрев)

I. АНОТАЦИЯ

Дисциплината „Европейски социални системи” обхваща предметното поле на социалната политика, нейното развитие в Европейския съюз и различните социални системи в страните-членки. Тя е насочена към формиране на знания за същността, разновидностите, елементите и функционирането на европейския социален модел. Целта на дисциплината е да развие уменията на студентите за сравнителен анализ на националните практики в областта на социалната политика, както и да насърчи самостоятелната им ориентация към актуални теми на националната социална политика в контекста на членството на България в Европейския съюз.

Дисциплината „Европейски социални системи” разширява получените знания по дисциплините „Европейски политики и институционална система на ЕС” и „Управление на публичните услуги”. Акцентира се върху изграждането на практически умения за прилагането на сравнителната социална политика като перспективна област на науката и управлението, свързана с европейската интеграция и глобализацията. Получените знания и умения ще подпомогнат бъдещите ръководители в публичната администрация при вземането на управленски решения в областта на публичните услуги.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
Тема 1: СЪЩНОСТ И ОСОБЕНОСТИ НА СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА		4	2	
1.1	Концепции и подходи при дефинирането на социалната политика	2	-	
1.2	Субекти на социалната политика	1	-	
1.3	Принципи и етапи в развитието на социалната политика	1	2	
Тема 2: МОДЕЛИ НА СОЦИАЛНА ПОЛИТИКА В ЕС		5	4	
2.1	Специфика и общи характеристики на европейските социални политики	1	1	
2.2	Видове социални модели в ЕС: Скандинавски и Англосаксонски (либерален) модел	2	1	
2.3	Средиземноморски и континентален социален модел	2	2	
Тема 3: БЕДНОСТТА КАТО ТРАДИЦИОННА СФЕРА НА СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА		3	2	
3.1	Генератори на бедност	1	-	
3.2	Модели за измерване на бедността и линия на бедност	1	-	
4.3	Европейски политики за справяне с бедността	1	2	
Тема 4: ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН МОДЕЛ (ЕСМ)		5	4	
4.1	Възникване и основни етапи в развитието на ЕСМ	2	1	
4.2	Компоненти, ценности и принципи на ЕСМ	1	1	
4.3	Европейски социални харти	1	1	
4.4.	Държави на благосъстоянието: основни характеристики	1	1	
Тема 5: СОЦИАЛНООСИГУРИТЕЛНИ СИСТЕМИ В ЕС		3	4	
5.1	Основни типове пенсионноосигурителни системи: двустълбови	1	1	

	и тристълбови модели			
5.2	Здравноосигурителни модели в ЕС	1	1	
5.3	Кризите в социалноосигурителните системи и пътища за тяхното преодоляване	1	2	
Тема 6: СРАВНИТЕЛНИ СИСТЕМИ НА ЗАПЛАЩАНЕ		3	4	
6.1	Политики и стандарти на ЕС и МОТ по отношение на системите на заплащане на труда	1	1	
6.2	Минимални работни заплати – национални специфики и практики	1	1	
6.3	Системи на договаряне на заплащането на труда в ЕС	1	2	
Тема 7: ПОЛИТИКИ НА ЗАЕТОСТ В ЕС		3	4	
7.1	Пазар на труда и безработица	1	2	
7.2	Програми и мерки на пазара на труда	1	1	
7.3	Активни гъвкави политики на заетост	1	1	
Тема 8: ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД (ЕСФ)		4	6	
8.1	Стратегии и политики за социално включване и социална защита	1	2	
8.2	Същност, функциониране и сфери на дейност на ЕСФ	2	2	
8.3	ЕСФ в България: предизвикателства и перспективи	1	2	
Общо:		30	30	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ:

№ по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Казуси	3	30
1.2.	Курсова работа (по предварително избрана тема)	1	20
Общо за семестриален контрол:		4	50
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Изпит (писмен тест с отворени и затворени въпроси)	1	40
Общо за сесиен контрол:		1	40
Общо за всички форми на контрол:		5	90

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

- Петков, Кр., Г. Градев, А. Владиков, М. Мишева, М. Желяскова, А. Минев, Х. Митрева. Европейска икономическа и социална политика. Сравнителни анализи. Пловдив, 2013
- Спасов, К. Социален мениджмънт. Четвърто издание. София, Персонал консулт – Г. Попов, 2011

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Благойчева, Хр. Осигурителни системи и фондове. Варна, Наука и икономика, 2012
2. Димова, А., М. Рохова, С. Коева, Е. Атанасова, Л. Коева-Димитрова, Т. Костадинова, А. Шпрангер. България: анализ на здравната система 2018. Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна, 2019
3. Димова, Д., Б. Георгиева, Н. Янева. Социална политика. Тракия-М, 2000
4. Зафирова, Цв. Управление на публичния сектор. Наука и икономика, 2018
5. Минев, Д. Кризата на публичните политики в развитите страни. Троян, Печат Фабер, 2011
6. Минков, Ж. Социалната политика на Европейския съюз – цели, нива и обхват. НБУ, София, 2011
7. Митев, Б. Системата за социално подпомагане в България – състояние и тенденции. Сб. Знанието – традиции, иновации, перспективи. Бургас, БСУ, 2013, Том 3, с.532-539
8. Официален уебсайт на Европейския съюз. Европейският социален фонд. Достъпен на: <http://ec.europa.eu/esf/home.jsp>
9. Официален уебсайт на Европейския съюз. Заетост и социални въпроси. Достъпен на: https://europa.eu/european-union/topics/employment-social-affairs_bg
10. Попов, М. Организация и управление на здравноосигурителни фондове и каси. Стено, 2005
11. Dwyer, P., S. Shaw. An Introduction to Social Policy. SAGE Publications, 2013
12. International Labour Organization. Available at: [http://www.ilo.org/global/lang--en/index.htm](http://www.ilo.org/global/lang-en/index.htm)
13. Spicker, P. Social Policy: Theory and Practice. 3rd Edition. Policy Press, 2014